Lieta Nr.134002814
102AA-0062-14/08

# S P R I E D U M S

2014.gada 21.oktobrī, Liepājā

Kurzemes apgabaltiesas
Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
Tiesnesis referents K.Stārasts
tiesneši S.Mertena, V.Vaiteika

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **G.G.**, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa *(turpmāk – Latvijas APK)* 149.[15]panta otrās daļas, sakarā ar G.G. apelācijas sūdzību par Saldus rajona tiesas 2014.gada 10.jūlija spriedumu.

Tiesas kolēģija, pārbaudot lietas materiālus,

**n o s k a i d r o j a**

2013.gada 8.decembrī Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Satiksmes uzraudzības rotas jaunākais inspektors R.Strazdiņš sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA990433 *(turpmāk – Protokols)* G.G. par to, ka viņš 2013.gada 8.decembrī plkst.9.30 alkohola reibumā vadīja automašīnu Audi 80 Avant, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, Saldus novadā, Zirņu pagastā, apdzīvotā vietā Zirņi, no veikala "Zirņi" stāvlaukuma virzienā uz autoceļu Zirņi – Gāgas purvs. Pārbaudē ar kontroles aparātu AlcoQuant 6020 Nr.A107239 G.G. izelpotā gaisā konstatēta minimālā alkohola koncentrācija 0,8372 un 0,8924 promiles, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs.
Protokolā norādīts, ka ar minēto pārkāpts Ministru kabineta noteikumu Nr.571 "Ceļu satiksmes noteikumi" 4., 34., 39.1.2.punkts, par ko atbildība paredzēta Latvijas APK 149.[15]panta otrajā daļā *(Iestādes materiālu 1.lapa)*.

Ar Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Saldus iecirkņa priekšnieka I.Blīgznas 2014.gada 3.janvāra lēmumu Nr.PA990433 *(turpmāk – Sākotnējais lēmums)* nolemts uzlikt G.G. naudas sodu 470 *euro* apmērā, atņemt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz vienu gadu un piemērot aizliegumu iegūt atpūtas kuģu vadīšanas tiesības uz vienu gadu *(Iestādes materiālu 20.lapa)*.
Nepiekrītot piemērotajam sodam, G.G. iesniedza sūdzību augstākā iestādē, un ar Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja *(turpmāk – Iestāde)* 2014.gada 12.februāra lēmumu Nr.20-19/57 *(turpmāk – Lēmums)* nolemts atstāt negrozītu Sākotnējo lēmumu, bet G.G. sūdzību noraidīt *(Iestādes materiālu 31.-33.lapa)*.
Par Iestādes LēmumuG.G. iesniedza sūdzību Saldus rajona tiesā, lūdzot to atcelt, un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt. Sūdzībā norādīts, ka paskaidrojumā G.G. policijas darbiniekam norādīja, ka nav vadījis automašīnu, jo to līdz stāvlaukumam vadīja dēls T.G., kurš uz brīdi aizbraucis kopā a r A.Š. darīšanās uz netālo mednieku māju. G.G. apzinājās, ka nevar vadīt automašīnu, jo iepriekšējā vakarā bija lietots alkohols, tāpēc palika automašīnā gaidīt atgriežamies dēlu. Kad pienāca policijas darbinieki, G.G. atradās vadītāja pusē, jo pēc dēla aizbraukšanas bija iegājis veikalā, bet atgriežoties pagaidām apsēdās vadītāja sēdeklī, līdz atgriezīsies dēls. G.G. apzinājās, ka tikai sēdēšana vadītāja sēdeklī pati par sevi nerada administratīvo atbildību.
No G.G. paskaidrojumiem izriet, ka policija piebrauca no aizmugures viņa stāvlaukumā novietotajai automašīnai, policists izkāpa un pieprasīja veikt alkohola pārbaudi. G.G. pārbaudi uzskatīja par nepamatotu, bet tomēr pakļāvās policista prasībai un iepūta alkometrā. Automašīna netika apturēta braucoša, jo tā stāvēja tajā pašā vietā, līdz kurai to aizbrauca dēls T.G.. Savukārt policijas darbinieki paskaidrojumos norāda, ka stāvējuši postenī uz autoceļa Liepāja – Rīga pie Zirņiem un redzējuši, ka automašīna uzsāk kustību no veikala "Zirņi" stāvlaukuma, un brauc virzienā uz autoceļu Zirņi – Gāgas purvs, un automašīnas vadītājs, ieraugot tuvojamies ceļu policijas automašīnu, apstājās un tad arī inspektori piebrauca pie viņa automašīnas. Tomēr par to neliecina neviens pierādījums, tāpat netika izmantota video sistēma, kā rezultātā nav fiksēta notikumu gaita. Valsts policijas noteikumos "Dienesta pienākumu izpildes organizācija un kontrole sabiedriskās kārtības nodrošināšanas un satiksmes uzraudzības jomā" noteikts, ka videosistēmu ieslēdz, uzsākot dienesta pienākumu izpildi, un to aizliegts izslēgt visā patrulēšanas laikā līdz dienesta pienākumu izpildes beigām.
G.G. paskaidrojumus apliecina arī T.G. paskaidrojumi, ka viņš vadīja mašīnu līdz veikalam, tad uz brīdi aizbraucis ar A.Š., bet atgriežoties redzējis, ka automašīna stāv veikala stāvlaukumā turpat, kur viņš to atstāja, un tēvam tiek sastādīts Protokols. Ar to tiek atspēkoti inspektoru paskaidrojumi, ka automašīna tika vadīta no veikala "Zirņi" stāvlaukuma virzienā uz ceļu Zirņi – Gāga. No minētā noprotams, ka automašīna jau bija izbraukusi no stāvlaukuma virzienā uz ceļu, kas neatbilst Lēmumā norādītajam, ka automašīna pārvietojās pa autostāvvietu.
Protokolā nav minēts tāds pierādījums kā audioieraksts ar diktofonu Olympus, tāpēc nav skaidrs, kādā veidā, kad un kādos apstākļos ir tapis minētais audioieraksts. Inspektors noklusēja, ka saruna tiek ierakstīta, tāpēc var uzskatīt, ka tas ir iegūts ar viltu, un tas ir uzskatāms par nepieļaujamu pierādījumu *(lietas 5.-8.lapa)*.

Ar 2014.gada 10.jūlija Saldus rajona tiesas spriedumu, pēc lietas izskatīšanas tiesas sēdē, atstāts negrozīts Iestādes Lēmums, bet G.G. sūdzība noraidīta *(lietas 33.-35.lapa)*.

Pirmās instances tiesa nekonstatēja apstākļus, kas liktu šaubīties par policijas darbinieku sniegtās informācijas patiesumu, vai būtu tieši vai netieši ieinteresēti tā rezultāta sasniegšanā. Tiesa ņēmusi vērā inspektora R.Strazdiņa paskaidrojumus par apstākļiem, kāpēc netika izmantota videosistēma, ko ceļu satiksmes uzraudzībā paredz Valsts policijas izdoti noteikumi. Tiesas sēdē tika paskaidrots, ka videosistēma, kura veic ierakstu ciparu formātā, ieslēdzama tad, ja policijas darbinieki vizuāli konstatē pārkāpumu vai uzsākot sekošanu pārkāpēja transportlīdzeklim. Ziemā zemas temperatūras apstākļos videosistēma nedarbojas un nebija ieslēdzama tehnisku iemeslu dēļ. Tiesa nav apšaubījusi policijas darbinieku sniegto informāciju, jo arī iepriekš tiesu praksē bijuši gadījumi, ka tehnisku iemeslu dēļ nav noticis videoieraksts.

Atbilstoši Latvijas APK 243.panta desmitās daļas prasībām lietā nav pieļaujams kā pierādījums materiāla noformēšanas laikā ar diktofonu Olympus veiktais sarunas audioieraksts, par kura izdarīšanu G.G. netika informēts, kā arī tas kā pierādījums nav fiksēts Protokolā.

Tiesa apšaubījusi G.G. apgalvojumu, ka viņš nav vadījis transportlīdzekli, jo tas nav atbilstošs lietas faktiskajiem apstākļiem, kā arī sniegts nolūkā izvairīties no atbildības, jo nav pamata neticēt policijas darbinieku identiskajiem paskaidrojumiem, ka pārkāpuma fiksēšanas brīdī neviena cita persona transportlīdzeklī nav bijusi, līdz ar ko nav šaubas, ka transportlīdzekli vadījis tieši G.G..

T.G. un A.Š. liecības tiesai nav radījušas šaubas par G.G. vainu, ka tieši viņš vadīja savu automašīnu brīdī, kad no aizmugures veikala stāvlaukumā automašīnai piebrauca ceļu policijas ekipāža. Neviens no minētajiem lieciniekiem nevarēja kategoriski apgalvot, ka konkrētā automašīna visu laiku būtu atradusies tieši tajā vietā, kur to atstāja T.G..

Kā neloģiska un neatbilstoša dienesta instrukcijām būtu vērtējama policijas darbinieku rīcība gadījumā, ja tie bez iemesla pieietu pie automašīnas salonā sēdošā G.G., un pieprasītu alkohola koncentrācijas pārbaudes veikšanu, ja pirms tam viņš nebūtu vadījis transportlīdzekli. Tiesa secinājusi, ka ceļu policisti pieņēma lēmumu sekot automašīnai vienīgi pēc tam, kad G.G. centās ar to izbraukt no stāvlaukuma pie veikala, bet kustību pārtrauca, ievērojot tuvojošos ceļu policiju.

Par Saldus rajona tiesas spriedumu G.G. iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot to atcelt un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt. Apelācijas sūdzībā G.G. atsaucies uz līdzīgiem argumentiem kā sūdzībā par Iestādes Lēmumu, papildus norādot turpmāk minētos argumentus. Tiesa piedevusi ticamību policijas darbinieka R.Strazdiņa apgalvojumam, ka video ieraksta sistēmu nevarēja ieslēgt, jo bija zema gaisa temperatūra. Tomēr vienlaicīgi norāda, ka nav iespējams šobrīd pārbaudīt šāda apgalvojuma atbilstību patiesībai, kas liecina, ka tiesa taisījusi spriedumu, pamatojoties uz nepārbaudītām un nepierādītām ziņām. Tādā veidā ir pārkāpts Administratīvā procesa likuma 10.pants – privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda *(šajā gadījumā nestrādājoša videosistēma)*, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Tiesa kā nepieļaujamu pierādījumu atzinusi diktofona ierakstu, līdz ar to lietā, izņemot policijas darbinieka R.Strazdiņa liecināto, nav pierādījumi tam, ka G.G. būtu vadījis automašīnu būdams alkohola reibuma stāvoklī *(lietas 46.-49.lapa)*.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā Sprieduma pamatojumu, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts, bet G.G. apelācijas sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 149.$^{15}$panta otrajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles, bet nepārsniedz 1,0 promili. Par minētā pārkāpuma izdarīšanu (..) cita transportlīdzekļa vadītājam uzliek naudas sodu no četrsimt trīsdesmit līdz sešsimt četrdesmit *euro* un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz vienu gadu.

Latvijas APK 7.pants nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesas kolēģija secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Tiesas kolēģija konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka G.G. izelpotajā gaisā tika konstatētas pirmajā reizē 0,8372 promiles, bet otrajā reizē 0,8924 promiles, kā arī, ka pārbaude alkohola koncentrācijas noteikšanai tika veikta ar tam paredzētu un verificētu iekārtu AlkoQuant 6020 Nr.A107239. Lietā pastāv strīds par to, vai G.G. Protokolā norādītajā laikā un vietā vadīja transportlīdzekli, atrodoties alkoholisko dzērienu ietekmē.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta ceturtajā daļā noteikts – ja vien netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā norādījusi amatpersona, un saskaņā ar judikatūru policijas amatpersonu sastādītiem dokumentiem ir *a priori* ticamība. Lai apšaubītu administratīvā pārkāpuma protokolā norādītos pārkāpumus un objektivitāti, pierādījumi jāiesniedz tam, kurš to apstrīd, t.i., sūdzības iesniedzējam, kā tas izriet no minētās likuma normas. Ne pirmās instances, ne apelācijas tiesai pārkāpējs nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu, ka policijas darbinieki administratīvā pārkāpuma lietā būtu snieguši nepatiesu informāciju. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta ceturto daļu valsts pārvaldei, atsevišķai iestādei vai amatpersonai, tātad, šajā gadījumā arī policijas darbiniekiem, īstenojot valsts pārvaldes funkcijas, nav savu interešu.

Tiesas kolēģija, iepazīstoties ar pirmās instances tiesas sēdē sniegtajām T.G. un A.Š. liecībām, secina, ka abas minētās personas nav bijušas notikuma vietā un laikā, kad policijas darbinieki apturēja G.G. vadīto automašīnu. Tāpat pārliecinošas nebija T.G. un A.Š. liecības par to, vai automašīna atradās tieši tajā pašā vietā, kurā tā tika atstāta. Tāpat T.G. savās liecībās par automašīnas pārvietošanas faktu nav konsekvents. Sākotnēji pirmās instances tiesas sēdē tiek norādīts, ka pēc atgriešanās automašīna atradusies tajā pašā vietā, kur tā tika atstāta. Tomēr vēlāk T.G. liecina, ka atgriežoties redzējis, ka policijas darbinieki formē dokumentus, tēvu nav saticis, nezina, ko tēvs teicis policijai, tad viņam nav bijis zināms vai mašīna ir pārvietota. No minētā tiesas kolēģija secina, ka T.G. sniedz tādas liecības, kas iepriekš saskaņotas vai arī ir ietekmētas no G.G. puses, lai G.G. būtu iespējams izvairīties no eventuālās administratīvās atbildības. Tāpat konstatētās pretrunas liecībās mazina to ticamības pakāpi.

Tāpat tiesas kolēģija kā neizprotamu un neloģisku, kā arī transportlīdzekļa vadītājam neierastu rīcību uzskata pēc automašīnas apturēšanas un tās atstāšanas, automašīnas aizdedzē atstāt atslēgu. Minēto tiesas kolēģijas ieskatā arī neizskaidro T.G. liecinātais, ka pagastā zādzības nenotiek, tāpēc tā dara vienmēr. Tiesas kolēģija ņem vērā, ka automašīna bija novietota stāvlaukumā, kas atrodas netālu no augstākās nozīmes valsts autoceļa A9 Rīga – Liepāja, proti, gar konkrēto vietu notiek intensīva transportlīdzekļu kustība.

Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinātajam, ka neloģiska un dienesta instrukcijām neatbilstoša būtu vērtējama policijas

darbinieku rīcība gadījumā, ja tie bez kāda iemesla pieietu pie automašīnas salonā sēdošā G.G. un pieprasītu alkohola koncentrācijas pārbaudes veikšanu, ja pirms tam viņš nebūtu vadījis transportlīdzekli. Kā arī, ja G.G. bija pārliecināts, ka nav vadījis transportlīdzekli, tad nav izprotama viņa rīcība, parakstot Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu Nr.NB308583 *(Iestādes materiālu 3.lapa)*, norādot, ka piekrīt veiktās pārbaudes rezultātiem. Kā arī minētajā pārbaudes protokolā ir norādīts, ka pārbaudīts tika transportlīdzekļa vadītājs G.G..

Attiecībā uz videoieraksta neesamību administratīvā pārkāpuma lietā tiesas kolēģija norāda, ka lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi par G.G. vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Lai arī šāds video ieraksts no notikuma vietas ievērojami atvieglotu administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, tomēr tā neesamība neizslēdz iespēju konstatēt personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Kā arī neviens ārējais normatīvais akts nenosaka, ka administratīvos pārkāpumus ir iespējams konstatēt un pierādīt tikai ar video ieraksta palīdzību. Līdz ar to nav izšķirošas nozīmes tam, kādu iemeslu dēļ policijas darbiniekiem nebija iespējams veikt video ierakstu, atbilstoši Valsts policijas izdotajiem noteikumiem "Dienesta pienākumu izpildes organizācija un kontrole sabiedriskās kārtības nodrošināšanas un satiksmes uzraudzības jomā".

Tiesas kolēģija arī nesaskata pretrunas policijas darbinieku sniegtajos paskaidrojumos un R.Strazdiņa liecībās, kas mazinātu to patiesuma pakāpi. Kā nepamatotas noraidāmas G.G. norādes, izceltie citāti no pirmās instances tiesas sēdes protokola un no tiem izdarītie secinājumi. Ne rakstveida paskaidrojumos, ne liecībās pirmās instances tiesā netika norādīts, ka G.G. vadītā automašīna būtu atstājusi konkrētā veikala stāvlaukumu, jo tiek norādīts virziens, kurā devās konkrētā automašīna.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa spriedumā un Iestāde Lēmumā, atbilstoši Latvijas APK 243.pantam, pareizi novērtējusi pierādījumus administratīvā pārkāpuma lietā un pareizi atzinusi, ka G.G. pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.$^{15}$panta otrās daļas. Saskaņā ar Latvijas APK 289.$^{13}$panta trešo daļu apelācija instances tiesa atzīst par pareizu un pietiekamu Iestādes Lēmumā un pirmās instances tiesas spriedumā ietverto argumentāciju, papildus to neatkārtojot.

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.$^{22}$panta, 289.$^{12}$ panta otrās daļas 1.punktu, tiesas kolēģija

**n o s p r i e**

**atstāt negrozītu** Saldus rajona tiesas 2014.gada 10.jūlija spriedumu, bet G.G. apelācijas sūdzību **noraidīt**.
Spriedums nav pārsūdzams.
Motivēts spriedums sastādīts un pieejams **no 2014.gada 21.oktobra.**

Tiesnesis referents K.Stārasts

Tiesneši S.Mertena

V.Vaiteika